

„A kisebbségi kormányzáshoz nagyobb kompromisszumkészségre van szükség.”

Történelmi pillanatok

Drámai változások történtek a parlament tavaszi ülészakáján, amely – némi nyári, rendkívüli hosszabbítás után – június 29-én zárult le. Konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal a szocialisták kormányfőt váltottak, Gyurcsány Ferenc helyét Bajnai Gordon foglalta el. Megszűnt az MDF frakciója és kérdéses a szabad demokrata képviselő-csoport sorsának őszi alakulása is. Ennek ellenére az MSZP-nek sikerült többséget biztosítania az adótörvények módosításához, és bizakodóak a 2010-es költségvetés elfogadtatásával kapcsolatban is. Az Országgyűlés szeptember 14-én ül újra össze.

Ahogy a kormányét, úgy az Országgyűlés tavaszi ülészakájának munkáját is a válságkezelés határozta meg – értékelte a törvényhozás február óta eltelt időszakát a ciklust lezáró tájékoztatóján, június végén Szili Katalin házelnök. – Mint amikor egy hajó viharba kerül és a kormányt egyszerre sokan rángatják – így látta a parlament elnöke a törvényhozás helyzetét. E hektikus időszakban történt ugyanis, hogy konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal miniszterelnököt cserélt a kisebbségben kormányzó MSZP, ami példa nélküli a rendszerváltás történetében. Így alakíthatott az

április 14-én leváltott Gyurcsány Ferenc helyett új kormányt Bajnai Gordon. A döntést 204 igen szavazattal, nem szavazatok nélkül, 8 tartózkodással hozták meg a képviselők. A kabinetbe 15 miniszter került, mivel egy tárca nélküli miniszteri poszt megszűnt, egy másikat viszont létrehoztak. Bajnai – még kormányfő-jelölti hozzászólásában – azt mondta: szándéka szerint a változás és a folyamatosság egyszerre jellemzi majd a válságkezelő kormányt. „Nem politizálni akarok az ország élén, hanem válságot kezelni az országért. Ezért a válságkezelő kormányom egyes meghatározó posztjain is olyan

nemzetközileg elismert, és ami talán Magyarországon még nagyobb dolog: idehaza is egyöntetűen elismert szakemberek dolgoznak majd, akiknek szintén nincs politikai ambíciójuk” – közölte.

A kabinetbe hat új tárca vezető kinevezését jelentette be: Balázs Péter külügyminiszterét, Herczog László szociális és munkaügyi miniszterét, Hónig Péterét, a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium új vezetői posztjára, Oszkó Péter pénzügyminiszterét, Varga Zoltán önkormányzati miniszterét és Vahl Tamását, aki Bajnait követte volna a nemzeti fejlesztési és gazdasági tárca élén. Csakhogy később kiderült, a jelölt üzleti múltja nem makulátlan, így a posztot végül Varga István töltötte be. A kormány új tagja lett Ficsor Ádám,

aki tárca nélküli miniszterként a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyeli, a Miniszterelnöki Hivatal vezetését pedig Molnár Csabára bízták.

A folytonosságot az új kormányban Kiss Péter a társadalmi egyeztetésért felelős tárca nélküli miniszter, Draskovics Tibor igazságügyi és rendészeti miniszter, Gráf József, az agrártárca vezetője, Hiller István oktatási miniszter, Szabó Imre környezetvédelmi tárca vezetője, Szekeres Imre honvédelmi miniszter és Székely Tamás, az egészségügyi tárca vezetője képviseli.

Nem bukott meg az adócsomag

Az Országgyűlés nyári, rendkívüli ülészakájának utolsó ülésén – előző lapszámunk zárásával egy időben – szavaztak

Működött a törvénygyár

A törvényhozás döntött egy, az önmaga feloszlását indítványozó javaslatról is, amelyet természetesen elvetettek. Az első félév krónikájához tartozik, hogy megszűnt az MDF frakció. Tagjai függetlenek közé ültek. Ettől függetlenül a parlament tovább „gyártotta” a jogszabályokat: a 33 ülésnapon összesen 240 órát ülésező Országgyűlés 161 határozatot és törvényt fogadott el – összegzett Szili Katalin. A megalkotott jogszabályok száma 91, ezek közül 22 önálló képviselői indítvány nyomán született. A házelnök hangsúlyozta, hogy ezek közül 3 ellenzéki, 6 pedig közös ellenzéki – kormánypárti kezdeményezés nyomán került a Tisztelt Ház elé. A tervezetekhez benyújtott mintegy 3 ezer módosító indítvány közül 1700-at támogattak és építettek be a végül elfogadott törvényekbe. A házelnök úgy vélte, mindez azt a korábbi feltételezését igazolja, hogy a kisebbségi kormányzáshoz nagyobb kompromisszumkészségre van szükség.

Az Országgyűlés legközelebb szeptember 14-én, az őszi ülészak első napján ül össze. A miniszterelnök azonban július közepén, egy tévéinterjúban felvetette: nem lehet kizárni, hogy nyáron kezdeményezi a parlament rendkívüli ülésének összehívását. Bajnai Gordon úgy fogalmazott: ha azt látja, hogy egy-két döntés nem bírja ki szeptemberig, akkor kéri az Országgyűlés összehívását.

a képviselők a vagyonadóról és a jövő évi adótörvényekről.

Ahogy korábbi számunkban jeleztük, a szabad demokraták és a függetlenek sorában ülő MDF-esek segítségével – s néhány fideszes honatya állítólagos „véletlen” átszavazása mellett – az Országgyűlés elfogadta az adómódosításokat, köztük az úgynevezett vagyonadóét, amelyet korábban ingatlanadóként akartak bevezetni. A kormány eredeti terveivel ellentétben jelentős módosítás történt a tekintetben, hogy azoknak, akik a vagyonadónál felfüggesztik annak befizetését – nyugdíjasok, munkanélküliek és kiskorúak –, azoknak mégsem kell a jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatot fizetniük.

Az utolsó ülésnapon fontos személyi kérdésben is sikerült végre dűlőre jutniuk a képviselőknek. Így negyedik nekifutásra *Baka András*t választották a Legfelsőbb Bíróság elnökének. A titkos szavazáson 309-en szavaztak igennel és 36-an nemmel, így a jelölt megkapta a szükséges kétharmados támogatást. *Sólyom László* köztársasági elnök Bakát először 2008 májusában, majd idén májusban, végül június közepén jelölte, akkor még sikertelenül a posztra.

Visszadobott törvények

Sorjázta az Országgyűlés tavaszi ülészakán az államfő, illetőleg az Alkotmánybíróság által kifogásolt és a parlament-

nek visszaküldött törvények is. Az egyik legnagyobb vitát kiváltó törvénymódosítást, a gyes háromról két évre csökkentését, a gyed lerövidítését némi módosítással, szintén az utolsó ülésnapon fogadta el a parlament. Ezt első olvasatban Sólyom azért küldte vissza, mert – a bölcsődei és óvodai helyek hiánya miatt egyebek között – nem látta biztosítottnak a munkába állásra kötelezett anyák gyermekeinek elhelyezését. A kormány végül bölcsődeépítési ígéretét foglalta bele a jogszabályba, ahogy azt is, hogy a közalkalmazott anyák munkába állásuk után egy évig részmunkaidőben dolgozhatnak.

Az Alkotmánybíróság által részben alkotmányellenesnek nyilvánított, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény módosítása is a visszaküldött törvények közé került, ahogy nem írta alá az államfő a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló törvényt sem. A visszaküldött jogszabály bizonyos kereskedői magatartásokat tisztességtelennek minősít, és ezekhez polgári jogi és közigazgatási jogi szankciókat fűz.

Szintén a ciklus zárónapján, június 29-én fogadták el a képviselők a társasházakról szóló törvénymódosítást. Csakhogy Sólyom László köztársasági elnök ezt sem írta alá, s azt megfontolásra visszaküldte az Országgyűlésnek. Az állam-

Ismét módosítani kell a költségtérítéssel kapcsolatos szabályt

Magukkal viszont nem voltak szigorúak a képviselők, amikor – megelőzve a *Seres Mária* által kezdeményezett népszavazást – elfogadták a képviselői költségtérítés megadóztatását. Pontosabban: jövőre megszüntették a költségtérítést, azt választóköri juttatásnak nevezték el, s az adóköteles jövedelmek közé sorolták. Csakhogy egy utolsó pillanatban beadott módosítás nyomán ennek összegét úgy határozták meg, hogy a parlament legalább egyötödének alaposan megugrott a jövedelme, némelyeknél háromnegyszeresére nőtt. A kisebbfajta sajtóbotrány hatására *Göndör István*, az MSZP frakcióvezető-helyettese végül bakinak minősítette a döntést, amelyet ígérete szerint ősszel korrigálnak. A képviselők ezen túl bevételükből csak számlával igazolt költségeiket vonhatják le és a képviselői javadalom a személyi jövedelemadó szabályai szerint adózik. A döntés után az Alkotmánybíróság egyébként kimondta, a képviselők költségtérítéséről nem tartható népszavazás.

fő szerint a törvény alapján a jövőben az ügyészek gyakorolták volna a törvényességi felügyeletet a társasházak felett. Így betekintettek volna a társasház dokumentumaiba, intézkedéseket kezdeményezhetettek volna, illetőleg, ha megítélésük szerint a törvényesség másként nem állítható helyre, bírósághoz fordulhattak volna. A köztársasági elnök azonban úgy látta, az ügyész törvényességi felügyelete nem összeegyeztethető a közös tulajdonnal a sajátos formájával, amely a társasházakat jellemzi.

A törvény kapcsán Sólyom arra is felhívta a figyelmet, hogy az új szabályozást nem támasztják alá felmérések, statisztikai adatok, az előterjesztők nem végeztek semmilyen hatásvizsgálatot, továbbá, hogy a törvény szövegébe lényeges szövegezési hiba került, amely lényegében lehetlenné tenné az alkalmazását.

A törvényjavaslattal szemben az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, az Önkormányzati Minisztérium és a legfőbb ügyész is szót emelt – írta indoklásában az államfő. A jogszabály egyébként abból a szempontból nem tűnt ki a többiek közül, hogy az Országgyűlés – bár a jogalkotási törvény a kormányt kötelezné rá – hatásvizsgálatok nélkül, legtöbbször ad hoc módon fogadja el a jogszabályokat.

A legégetőbb kérdések: az egészségügy és a gyermekek ellátása

A tavaszi ülészakon elhangzott interpellációk és kérdések túlnyomó többsége az egészségügy és a szociális ellátás sorsának alakulását érintette. (Akkor még nem tudtak a képviselők Bajnai Gordon bejelentéséről, miszerint 120 milliárdot készülnek jövőre elvonni az önkormányzatok forrásaiból.) A csaknem kizárólag ellenzék-

PARLAMENT

ből érkező kifogások lényege az volt, hogy a

kormányfolyamatosan forrást von ki az egészségügyből, számításaik szerint a finanszírozás csak a 2006-os lépések nyomán 25–30 százalékkal romlott. Az önkormányzatok és más fenntartók így képtelenek lesznek működtetni az intézményeket – jelezték szinte minden héten a kabinetnek az aggódó képviselők. Ehhez képest kiemelkedő eredmény, hogy a kórházak fele ilyen nehéz körülmények közepette eddig elkerülte a csődöt, igaz, a másik felük csődökbe került. Velük pedig nagy bajba a működtető önkormányzatok.

Figyelmeztettek arra is, hogy a még 2007-ben bezárt egészségügyi intézmények – köztük az OPNI, a svábhegyi gyermekszanatórium, a Schöpf-Merei kórház, a kecskeméti honvédkórház repülő- orvostani intézete – 70 milliárdos vagyonával nem tudni, mi is történt. Az épületek állaga romlik, az ott tárolt egészségügyi dokumentáció jelentős része megsérült. Őrészükre pedig milliárdokat költ az állam.

A kormány eközben azonban folyamatosan cáfolta a forráskivonást. Székely Tamás egészségügyi miniszter azt állította, nominálértéken növekedett a kórházi szféra támogatása. A tárca számításai szerint 2007-ben ez 718 milliárd forint volt, 2008-ban 741 milliárd forint, míg a 2009. évi terv szintén 741 milliárd forint. A tárcavezető arra is fel-

hívta a figyelmet, hogy 2007 első félévében a kórházi szerkezet mintegy 20 ezer aktív ágygal csökkent.

Növekvő forráshiánnyal küzdenek az önkormányzatok

A témára a tavaszi ülészak végén a gyés és a gyed megkurtítása irányította a figyelmet. A gyermekek óvodáztatása például 1993 óta önkormányzati feladat, csak hogy a normatív támogatások itt sem fedezik a költségeket, és a pályázati pénzek felhasználása, illetőleg lehívása nagyon szigorú feltételekhez kötött. Az önkormányzatok, amelyek soha ilyen rossz helyzetben nem voltak, ha igénybe is kívánják venni a pályázatok által kínált lehetőségeket, elegendő önrész hiányában nem képesek óvodai férőhelyeket létrehozni. A kormány azon ígéretét, amely szerint szinte korlátlan mennyiségű pályázati támogatást biztosítanak majd óvoda- és bölcsődefejlesztésre, egyelőre csak papíron látták.

S bár e ciklusban is voltak próbálkozások, a parlament kormánypárti és ellenzéki oldalán ülőknek nem sikerült megegyezniük az önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatkörének meghatározásáról. Ez lehetne ugyanis az első lépés ahhoz, hogy a mindenkori központi hatalom – mondvacsinált indokokkal – ne tudja megkurtítani az önkormányzatok kötelező feladatainak ellátására szolgáló támogatásokat.

(N.E.)

Döntöttek

Korábbi jelentkezésünk óta öt településen tartottak időközi önkormányzati választásokat. Mind az öt esetben új polgármestert választottak, két településen önfelosztás indokolta az időközi referendumot. A Fejér megyei Gánton és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tardonán – ahol önfelosztás miatt a képviselő-testületi jelöltekre is szavaztak a települések lakói – a testületek 14 fős összlétszámát figyelembe véve három főt választottak újra.

Mezőnagymihály. *Vályi László* független jelöltet választották a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Mezőnagymihály új polgármesterévé a július 5-én tartott időközi választáson. A tisztségért négy független jelölt indult. A névjegyzékben szereplő 876 lakos közül 522-en szavaztak, a legtöbb voksot, 335-öt Vályi László kapta, így ő lett az 1172 lakosú település első embere. Demeter Péter 99, ifj. Holló Ferenc 75, míg Molnár Márta 9 szavazatot szerzett. A település korábbi polgármestere, Juhász János (független) lemondott posztjáról, ezért kellett kiírni az időközi választást.

Egyházashollós. *Németh Tamás*, a Vas megyei település korábbi alpolgármesterét választották polgármesterré a július 12-i időközi választáson. A 481 szavazásra jogosult lakosból 149-en járultak az urnákhoz, a szavazatok között két érvénytelen volt. A polgármesteri posztért egyedül Németh Tamás indult független jelöltként. Az időközi választást a korábbi polgármester, Büki Zoltán (Fidesz) lemondása miatt írták ki.

Gánt. *Spergelné Rádl Ibo*ly független jelölt lett a Fejér megyei Gánt község új polgármestere a július 19-i időközi önkormányzati választáson. A polgármesteri székért 3 független jelölt indult, a hét képviselői helyre 15 jelölt közül választottak a 860 fős község

lakói. A képviselő-testület megválasztott tagjai: *Baross Botond, Brandl Zsolt, Spergel Karolina, Boros Norbert, Rádl Anikó, Brandl Krisztina* és *Muszkáné Gömörzy Szusanna* lettek. Az időközi választást önfelosztás miatt írták ki.

Tardona. *Danada János* független jelölt lett a Borsod megyei Tardona község új polgármestere a július 19-én tartott időközi választáson. A polgármesteri tisztségért négy független jelölt indult, a győztes Danada János 237, Balla Balázs 137, Szűcs László 22, Tóth József korábbi polgármester pedig 123 voksot nyert el. A 17 képviselő-jelölt közül *Balla Bálint, Földesi Aranka, Kulcsár Gyula, Miklósné Kónya Ildikó, Pető Zoltán, Pál Miklós* és *Anga István* került be a hétfős testületbe. Az időközi választást a képviselő-testület áprilisi önfelosztása miatt kellett kiírni.

Teresztenye. *Brogli Attilát* választották a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Teresztenye polgármesterévé július 19-én. A polgármesteri székért két független jelölt indult. *Brogli Attilára* huszonheten, míg a másik jelöltre, *Kopcsik Istvánra* kilencen voksoltak. A választási névjegyzékben szereplő 38 főből 36-an éltek szavazati jogukkal. Az időközi választást a korábbi polgármester halála miatt írták ki.

Kolin Péter